

В с. Козарево, Твърдишко е запазено знанието за голям манастир край Улина града, местност западно от селото, където е имало старо селище. Възрастните хора добре помнят, че на това място са правели „масла“ - оброци с излизане на всички там и освещаването им от свещеник с обща трапеза на Летни Никулден. (Демирев, личен архив, Козарево 2006: 2; Демирев, Дечев, Тодорова 2011: 107-108)

Във връзка със знанието за манастири битуват и други наименования на местности - Калугера, Калугерец, Калугерови ливади, Клисе дюзу (черковна равнина), Кишешлик, хидроними - Калугерищница, Манастирска река, Клисе дере, и други подобни. В м. Раков дол край с. Тича има Килселлик (Клиселлик - черковище) - според преданието там е имало селище с няколко големи и богати църкви. От с. Малко село и от цялата околност са се виждали блестящите кубета на църквите. (Архив на експедиция „Тича“ 1986: 3) Според местно предание, в м. Кюй дере в землището на с. Старо село, е имало манастир, който е разсипан от турците, а в кладенец са скрити всички икони и други „църковни неща“.²

Предания разказват за манастири (църкви) в пещери, обвързани с конкретен празник - пещерата Нирец край Котел с лечебна в нея вода, а по стените ѝ имало изрисувани икони на Св. Иван Рилски, Св. Богородица, Христос и се посещава на Великден, пещерата Св. 40 Мъченици, край с. Кипилово, в която имало „олтар“ с лечебна вода и голям събор на този празник, пещерата Змейови дупки край Сливен, в Сливенска планина, с владишки трон в нея и в която, според преданието, се е криел митрополит Серафим по време на „бозгуна“ и др. (Демирев, личен архив, Кипилово 1996: 40; Демирев, личен архив, Котел 2002: 57-59; Дечев 2006: 265) В м. Змейовите дупки са налице запазени останки - стени с височина около 2

² Инф: Слав Христов Христов, р. 1948, осн., механизатор; Христо Христов Христов, р. 1943, средно, шофьор. Зап: д-р Вл. Демирев